

lluïtant durant tots aquells anys restava prohibida, les revistes i diaris on havia escrit, clausurats. Garcés, advocat de professió, deixa d'escriure. Dels 1013 articles recollits per Valentí Soler, només 28 són datats de després de 1939.

Aquest és, curiosament, el terrorífic missatge d'aquest llibre: l'esclafament d'una tradició —la periodística— i d'una carrera literària —la de Garcés—. En el cim de les seves possibilitats creadores, desenes de literats com Garcés o Just Cabot (un altre nom íntimament associat a Soler) es van veure privats de l'expressió. Aquest és el drama cultural del nostre país: no el que van escriure, sinó tot el que no van poder escriure.

Sobre les cicatrius de la nostra memòria van apareixent treballs i testimonis que rescaten un món perdut. Per citar-ne alguns dels darrers, la biografia de Joaquim Ventalló i la reedició d'*El fet del dia*, de Joan Alavedra. A poc a poc va aixecant-se el vel de l'oblit que els cobria.

I això és perillósíssim, perquè el periodisme silenciats de tants és avui, justament, un crit ensordidor que ens interpel·la. D'on venim? Dels Pla, Xammar, Rovira i Virgili, Soldevila, Sagarra, Cabot

o Garcés, o dels Agustí, Díaz-Plaja, Félix Ros, Miguel Utrillo —fill— o Galinsoga? Qui ens rescabala del sentiment de buit, de burla, d'estafa, de no conèixer qui vam ser un cop? Un tuf de podridura va caure al damunt d'aquest país durant el franquisme i, per més esprais domèstics amb els quals la Transició ha intentat camuflar-lo, reconeixem-ho, encara no ha escampat. I mira que ens hauríem acontentat amb ben poca cosa, simplement sentint pronunciar només una paraula: perdó. Però encara no l'hem escoltada dels llavis de ningú.

El magnífic treball d'en Valentí Soler —que sembla que anirà acompanyat en el futur d'una nova edició de les obres completes de Garcés, que incorporaran, ara sí, tota aquesta literatura dispersa— tindrà un sentit si no va a parar a les estanteries de les biblioteques, sinó que sigui llegit, i els joves estudiants de periodisme de les nostres facultats hi aprenguin un model de llengua, normal, apta, tan moderna encara avui com fa vuitanta anys. Si no és així, tot aquest esforç no haurà servit de res.

Quim Torra

179

≡ De la física a la música

JAUSET BERROCAL, Jordi. *Sonido, música y espiritualidad*. Madrid: Gaia, 2010.

Ho confessa l'autor en una de les pàgines inicials del llibre: ha nascut músic. Ho sabem i es torna a demostrar al llarg del volum, que complementa el que comença a ser ja un corpus teòric sòlid

de Jordi Jauset sobre la música, amb treballs que hem tingut l'oportunitat de ressenyar en aquestes mateixes pàgines, com ara *Música y neurociencia* (2008), entre d'altres.

Sonido, música y espiritualidad sintetitza el que diu el títol però també el subtítol: *Un camino científico hacia la unidad*. Un camí perquè Jauset busca (i troba) el llenguatge adequat per esbrinar i explorar la finalitat del volum, que no és altra

que, partint de la música, anar més enllà; un treball científic pel rigor, emparat en una bibliografia prolífica, l'ús de la qual es confirma al llarg del volum; i finalment un llibre unitari perquè, tot i la interdisciplinarietat de què fa gala, arriba a bon port i amb bones i interessants conclusions sobre el perquè del gaudi musical, de l'estat de "nirvana" (com diu Jauset) que s'experimenta amb l'audició d'un o altre fragment musical. Que ningú no es pensi que estem davant d'un manual d'autoajuda (si fos així ni ens hi hauríem apropiat), sinó d'un treball seriós, molt personal i molt responsable.

Sempre he pensat que la música és, per damunt de tot, un mitjà de comunicació. Que sigui un art és un procés posterior perquè, abans que res, la música transmet —diu—, expressa i discusseja. Però cal partir, i això és el que fa Jauset, de l'entitat matriu, primigènia, que dóna origen a la música: el so. Precisament per això, i aprofitant el vessant comunicatiu del llenguatge musical, s'observa al llarg de les pàgines que ressenyem l'interès de Jauset per endinsar-se en els camins d'aquella arrel primigènia, a la qual cordialment ens atreviríem a suggerir l'estudi d'una aplicació molt més plausible de les conseqüències del fet musical: el seu reflex, per exemple, en àmbits propis de la comunicació de masses, com poden ser els llenguatges audiovisuals (cinema, televisió, publicitat), o fins i tot l'ús de la música en contextos aliens al fet artístic, com ara un gimnàs o uns grans

magatzems que utilitzen el so articulat per incentivar un determinat esport (el propi Jauset se'n reconeix deutor a l'inici de llibre) o les compres d'uns productes concrets. Per no parlar del concepte de "fil musical" sobre el que darrerament hi ha hagut alguna aportació bibliogràfica.

És interessant, partint de l'experiència i de l'àmbit científicotècnic del qual prové Jauset, constatar com l'autor va molt més enllà, per endinsar-se en terrenys complexos com ara la psicoacústica o la neurobiologia. I ho fa defugint (com reconeix Eduard Punset en el pròleg) el dogmatisme i arrecerant-se en un científisme que no està renyit amb un llenguatge proper, divulgatiu i amb exemples textuals extrets de llibres o d'articles de la premsa diària que contribueixen a l'aproximació d'una temàtica complexa a un tipus de lector que tant pot ser iniciat o bé inexpert en matèria de literatura musical.

Al costat de llibres que s'han apropiat al tema de partença del volum que ressenyem, com els clàssics d'Eduard Hanslick (*Vom Musikalisch-Schön*) o Leonard B. Meyer (*Emotion and Meaning in Music*), o de treballs més recents a l'estil dels de John Blacking (*How musical is man?*), el de Jordi Jauset suposa un pas més, una aportació que va més enllà de l'estat de la qüestió i que situa la música en una cruïlla de camins que poden donar lloc a un esperat continuisme a càrrec del seu autor.

Jaume Radigales